

مقطع تحصیلی: کاردانی □ کارشناسی □ رشته: روابط عمومی..ترم:.....سال تحصیلی: ۱۳۹۸-۱۳۹۹
نام درس:..هنر و رسانه..... نام و نام خانوادگی مدرس:..شیرین گلچین.....
آدرس email مدرس:.....تلفن همراه مدرس:..۰۹۱۲۳۳۶۱۶۹۴...

جزوه درس:.....هنر و رسانه... مربوط به هفته : اول □ دوم □ سوم □ چهارم پنجم □
text: دارد □ ندارد □ voice: دارد □ ندارد □ power point: دارد □ ندارد □
تلفن همراه مدیر گروه : ۰۹۱۲۳۴۰۵۸۷۲۰

بسمه تعالی

هنر و رسانه

طرح فیلمنامه :

نوشتن طرح (Plot) یا موضوع اصلی که در قسمت طرح ریزی فیلمنامه قرار می گیرد، اولین مرحله از سه مرحله عملی نوشتن فیلمنامه است؛ (بدون داشتن طرح فیلمنامه، نوشتن فیلمنامه تقریباً ناممکن است و راه به جایی نمی برد...) ، ضمناً در کتاب های مربوط به اصول داستان نویسی ، درام نویسی و فیلمنامه نویسی که به فارسی ترجمه شده اند، در مقابل واژه (Plot) علاوه بر واژه (طرح) از واژه «پیرنگ» هم استفاده شده است.

دو مرحله بعدی به ترتیب شامل نوشتن «سیناپس» (خلاصه سکانس ها) و فیلمنامه نهایی است.

*«پیرنگ»: به سلسه حوادث مرتبط به هم اطلاق می شود که بصورت علت و معلول زنجیره و بدنه اصلی قصه را تشکیل می دهند. واژه «پی رنگ» از هنر نقاشی وام گرفته شده است، همانند طرحی که نقاشان بر روی کاغذ می کشند و بعد آن را کامل می کنند یا (پی ساختمان) که معماران می ریزند و از روی آن ساختمان بنا می کنند. واژه «پیرنگ»، در داستان به معنای روایت حوادث داستان با تاکید بر رابطه علیت می باشد.

(ادوارد مورگان فوستر Edward Morgan Foster) (منتقد ادبی و اجتماعی انگلیسی در قرن ۱۹ و ۲۰) مثال می زند که؛ «سلطان درگذشت و سپس ملکه مرد»، داستان است. زیرا فقط ترتیب منطقی حوادث بر حسب توالی زمانی رعایت شده است. اما «سلطان درگذشت و پس از چندی ملکه از اندوه بسیار در گذشت»، پیرنگ است، زیرا در این بیان، بر علیت و چرایی مرگ ملکه نیز تاکید شده است.

*«سیناپس»: خلاصه داستان فیلم سینمایی بدون شرح صحنه و گفتگو، کلیت قصه و رویدادهای فیلم را شرح می دهد.

سیناپس یا صفحه بندی فیلمنامه عبارت است از تقطیع روایت طرح داستانی به خلاصه ای از صحنه های فیلمنامه که داستان فیلمنامه را بطور کامل و بر اساس ترتیب نهایی روایت فیلمنامه بیان می کند.

به بیان دیگر صحنه بندی ، طرح داستانی یا خلاصه داستان است و صحنه های تشکیل دهنده آن، تعداد صحنه های فیلمنامه نهایی را مشخص می کند و سیناپس فاقد دیالوگ و جزئیات است..

***«سکانس»:** برای نوشتن متن اصلی فیلمنامه، ابتدا فیلمنامه نویس باید داستان مورد نظر را به سکانس های مختلف تقسیم کند، تعرف مصطلح آن در فیلمنامه نویسی، مکان هایی است که داستان در آن اتفاق می افتد.

هر سکانس به بخش های کوچکتری که «پلان» گفته می شود تقسیم می شود.

یک سکانس در فیلم، معادل یک فصل در رمان و یک پرده در تئاتر می باشد. مجموعه صحنه هایی که بر روی هم به بیان یک موضوع واحد می پردازند یک سکانس را تشکیل می دهند. سکانس را می توان با یک فصل کتاب و صحنه را با یک پاراگراف مقایسه نمود. چرا که شروع، میانه و انتها دارند و هر سکانس یک نقطه اوج نمایشی دارد. (مانند ؛ یک سکانس تعقیب و گریز در فیلمی وسترن).

مثال : سکانس مهمانی :

۱) صحنه راهرو (ورود مهمان)

۲) صحنه پذیرایی (نشستن و تعارف مهمانها و صاحبخانه)

۳) صحنه آشپزخانه (تهیه وسایل پذیرایی و غذا)

۴) صحنه صرف غذا (اتاق ناهار خوری)

۵) صحنه خداحافظی (پایان سکانس مهمانی)

مشخصات سکانس :

مشخصات سکانس که در صفحه اول هر سکانس نوشته می شود، نکاتی هستند که در حقیقت مانند یک راهنما عمل می کنند و به گروه سازنده در مرحله فیلمبرداری کمک می کنند تا کار فیلمبرداری را راحت تر ، سریع تر و بدون اشتباه انجام دهند.

مشخصات سکانس شامل ۱۰ نکته است که عبارتند از :

- شماره سکانس
- وضعیت صحنه
- زمان فیلمبرداری
- مکان فیلمبرداری
- تعداد نما (پلان)

- نقش های موجود در این سکانس
- وسایل مورد نیاز
- آدرس محل فیلمبرداری و ملاحظات

* ذکر شماره سکانس ، وضعیت صحنه ، زمان و مکان فیلمبرداری الزامی است اما باقی موارد تا حدودی اختیاری است.

* «پلان»: اصولا به یک برداشت از صحنه پلان گفته می شود که از بهم چسبیدن چند پلان سکانس بوجود می آید.

در یک فیلم سینمایی مثلا ۷۰ سکانس داریم (سکانس خانه، مدرسه و...) و ممکن است پانصد، ششصد تا پلان داشته باشیم. هر کات در مونتاز (یا در صحنه) تشکیل دهنده پلان می باشد. و هر چه تعداد پلان ها در یک سکانس بیشتر باشد ریتم تند را بوجود می آورد (که ریتم تند هم قوانین خود را دارد) و هر چه کمتر ریتم آرام تری را دارا خواهد بود. پس پلان زیر مجموعه سکانس می باشد. مثلا در یک سکانس که بار معنوی آن بالا است ریتم آرام و کند را می طلبد و در یک فیلم پلیسی در یک سکانس تعقیب و گریز ریتم تند را می پذیرد.

مشروح سکانس

توصیف صحنه :

فیلمنامه نویس باید صحنه ای را که این نما در آن روی می دهد توصیف کند. مثلا ابزار موجود در صحنه، نوع قرار گرفتن آنها

حرکت بازیگر :

فیلمنامه نویس باید اعمالی را که شخصیت های فیلمنامه انجام می دهند، به حرکتهای کوچکتری تقسیم کند و آنها را واضح شرح دهد.

افکت های تصویری :

برخی از افه های تصویری ، به ویژه آنها که گذر زمان و یا تغییر مکان را نشان می دهند، می تواند از سوی فیلمنامه نویس بیان شود.

دیالوگ: هر گفتگویی که باید بین شخصیت های فیلمنامه رد و بدل شود و نیز در تک گویی و نریشن باید دقیقا ذکر شوند.

صدا :

صداهایی که باید سرصحنه شنیده شوند، مانند صدای چکیدن آب و حتی صدای یک پرنده که آواز می خواند باید ذکر شود. به این ترتیب یک فیلمنامه به شیوه ای استاندارد نوشته می شود و آماده ارائه است.

چند ویژگی فیلمنامه نویسان موفق :

- انگیزه ای قوی برای نوشتن
- ایجاد یک معیار برتر و عالی
- تکیه بر ادراک و نوشتن آنچه انسان را به هیجان می آورد.
- نظم در نوشتن و تعیین اهداف
- پی بردن به اصول کار و سازگاری با آنها
- برانگیختن احساسات در خواننده

مهارت و دانش مورد نیاز فیلمنامه نویس :

- **داشتن اشتیاق زیاد و توانایی عالی در نوشتن :** علاقه و استعداد ذاتی از مهمترین عوامل در موفقیت هر فیلمنامه نویس می باشد.
- **تخیل و خلاقیت :** زیرا پایه و اساس نویسندگی بر مبنای تخیل و خلاقیت نویسنده است.
- **آگاهی از اصول و مبانی فیلمنامه نویسی و تکنیک های فنی سینما**
- **تمرکز و دقت :** برای در نظر گرفتن کوچکترین موارد و اتفاقات در روند فیلمنامه
- **انتقاد پذیری :** در مقابل فیلمنامه نویسان دیگر ، سایر عوامل فیلم سازی، خبرنگاران و منتقدان
- **صبر و تحمل :** برای کنار آمدن با ناکامی ها و ناامیدی هایی که روند نوشتن فیلمنامه ممکن است برای فیلمنامه نویس اتفاق بیفتد مانند طولانی شدن زمان ایده پردازی و یا دچار ایست فکری شدن برای مدتی.

نمونه سوالات:

- ۱) مراحل نوشتن فیلمنامه را نام ببرید و هر کدام را مختصر توضیح دهید.
- ۲) تفاوت بین واژه های «پلان» و «سکانس» را بیان نمایید.
- ۳) واژه «پیرنگ» در فیلمنامه را توصیف نماید.
- ۴) پنج نکته از مشخصات سکانس را نام ببرید.
- ۵) چهار مورد از مهارت و دانش مورد نیاز (فیلمنامه نویس) را بیان نمایید.
- ۶) در (مشروح سکانس) چه مواردی مطرح می گردد؟ (۴ مورد)
- ۷) چهار ویژگی از فیلمنامه نویس موفق را نام ببرید.

هنر سینما به راستی یکی از گسترده ترین و مهمترین انواع هنر است. به این حوزه هنر گفته می شود پس آستانی مقدس دارد همه ما خواسته و ناخواسته در زندگی درگیر این هنر می شویم و به خدمت آن در می آییم. همین که پای فیلم و سریال می نشینیم به سینما می رویم، تئاتر نگاه می کنیم، خود باعث می شود در مقام بیننده ظاهر شویم. بیننده یک جزء از هنر سینما محسوب می شود. هنری که به غایت قدرتمند است. آتقدر که لنین میگوید: (اگر سینما با ما باشد و تمام ارتش های دنیا در روبروی ما، در نهایت ما پیروز خواهیم شد این نشان بر اهمیت و قدرت نفوذ سینما دارد.)